

Úvod

Předložená publikace „**Raněstředověké pohřebiště Olomouc – Nemilany. Katalog**“ je výsledkem snažení rozsáhlého kolektivu autorů. Jedna část odborníků se dlouhodobě věnuje archeologii v jejích nejrůznějších odvětvích. Druhá skupina autorů jsou znalci na poli přírodovědných věd, jako je antropologie, geologie, paleozoologie.

V knize jsou otištěny některé odborné analýzy doplňující původní nálezovou zprávu jako Přílohy (např. antropologické zpracování souboru nebo rozbor textilních zbytků na železných předmětech). Tyto statě byly upraveny a doplněny. Publikace o pohřebišti však obsahuje i zcela nové odborné analýzy, např. nový rozbor osteologického materiálu z koňských pohřbů, analýzu štipané industrie z hrobů z petrologického i z artefaktuálního hlediska.

Obr. 1. Letecký pohled na dokončený úsek rychlostní komunikace R35 v katastru Nemilany s vyznačením prozkoumaných pravěkých a raněstředověkých hrobů (vizualizace P. Dresler).

Abb. 1. Eine Luftaufnahme des fertig gebauten Abschnitts der Schnellstraße R 35 im Kataster der Gemeinde Nemilany mit Bezeichnung der untersuchten prähistorischen und frühmittelalterlichen Gräber (Visualisierung P. Dresler).

Poznatky z přírodovědných a morfologických rozborů příhodně doplnily mozaiku, kde jsme se ze střípků informací usilovali sestavit co nejdělejší obraz o minulosti lidí pohřbených na nekropoli, která se nacházela v blízkém okolí dnešních Nemilan.

Archeologickým výzkumem, který byl vyvolán lidskou stavební činností, byly ze země, jako z dočasného depozitáře, vyzdviženy, a tím zachráněny informace o lidech zde žijících a umírajících na sklonku 9. století a pravděpodobně i v prvních deceniích 10. století (obr. 1). Pouze vyzvednout a zachránit však nestačí. Aby se naše znalosti o minulosti rozšiřovaly a prohlubovaly je nutné, aby veškerá data získaná archeologickou terénní činností nezůstávala jenom na stránkách nálezových zpráv a v depozitářích. Je nutné nálezový fond a všechny informace s ním spojené zpřístupňovat široké odborné veřejnosti, aby se s těmito jedinečnými informacemi mohlo dále a komplexněji pracovat. Proto vznikla myšlenka publikovat katalogovou formou významné raněstředověké slovanské pohřebiště z katastru Nemilan, které jsou dnes součástí statutárního města Olomouc.

Jak již bylo v první větě úvodu zmíněno, tato práce je kolektivním dílem, a proto se sluší poděkovat nejenom autorům jednotlivých kapitol, ale i spolupracovníkům, kteří pomohli svými technickými a dokumentačními dovednostmi katalog do finální podoby.

V první řadě děkujeme Archeologickému centru Olomouc za zpřístupnění veškerého datového i materiálového fondu a za možnost výzkum publikovat.

Výzkum byl prováděn v roce 1999, kdy digitální přístroje a technologie nebyly běžným vybavením archeologických institucí. Penzum analogových informací bylo nutno naskenovat a digitalizovat. Za tuto nutnou a monotónní práci děkujeme Petru Dreslerovi, Margitě Filipové, Marii Salvetové, Michaele Prišťákové. Za kresebnou dokumentaci hrobového inventáře děkujeme Charline Ruet a Šárce Trávníčkové, která se podílela i na sestavování katalogových tabulek. Za fotografickou dokumentaci všech artefaktů patří velké díky Petru Čučkovi a Josefu Špačkovi. Za jazykovou korekturu jsme vděčni Jarmile Vojtové a Petře Drobílkové.

Děkujeme ze srdce také všem kolegyním a kolegům za informace získané během diskusí a písemných konzultací nad artefakty z hrobů nebo nad nálezovou situací zajímavých a také sporných kontextů.

V neposlední řadě prosíme za prominutí ty, jejichž věčný klid byl narušen zásahem dnešních lidí (možná dokonce i jejich potomků). Zničení pietního místa budiž vykoupeno tím, že jejich ostatky a věci s nimi pohřbené pomůžou lépe uchopit a pochopit svět dávno minulý pro poučení toho současného. Proto je zde na místě poděkovat i těmto zemřelým, kdysi živým lidem.

Práce vyšla za finanční podpory: Masarykovy univerzity; Ústavu archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity a projektu GA ČR: Mezi Velkou a přemyslovskou Moravou. Archeologie kolapsu a oživení raně středověké společnosti (GAP405/12/0111).

V Brně a v Olomouci 30. 1. 2014

Editoři

Renáta Přichystalová a Marek Kalábek